

Schoolgids 2014-2015

Voorwoord

De basisschooltijd is een belangrijke periode van het leven. Zowel voor de kinderen als voor u. Iedere schooldag gaan de kinderen naar de basisschool en zijn daar vele uren toevertrouwd aan de professionele zorg van de leerkrachten.

Voor u ligt de schoolgids van basisschool de Achthoek. Deze schoolgids is bedoeld om u een overzichtelijk en duidelijk beeld te geven van vele zaken die met onze school te maken hebben.

Deze gids geeft vooral inhoudelijke informatie over het onderwijs op onze school. Voor allerlei praktische informatie over het lopende schooljaar verwijzen wij u naar de jaarkalender. Daarin vindt u zaken zoals de schooltijden, groepsindeling, namen van leerkrachten, schoolprojecten, vakantiedata, activiteitenbijdrage en uiteraard de activiteitenkalender.

De Achthoek werkt volgens het concept van ontwikkelingsgericht onderwijs (OGO).

De leeromgeving is ondersteunend en uitdagend. De school straalt uit dat 'leren leuk is'. Dit is ook wat leerlingen aangeven. Zij zijn heel tevreden over de kwaliteit van de lessen en de sfeer op school. In deze schoolgids kunt u daar meer over lezen.

De school streeft er naar het onderwijs zoveel mogelijk af te stemmen op de verschillen in mogelijkheden en behoeften van leerlingen. Zowel leerlingen die moeite hebben met leren, als ook leerlingen die meer uitdaging nodig hebben, komen in aanmerking voor extra begeleiding. De Achthoek heeft een sterk zorgteam dat de leerkrachten ondersteunt bij het signaleren van uitval of stagnatie in de ontwikkeling en het handelingsgericht en adaptief werken. Indien de leerling er baat bij heeft een jaar langer in een groep te blijven, kan de school terugvallen op een degelijk protocol voor een verlengde schoolloopbaan.

Een sterk punt van de school is de krachtige en stimulerende leeromgeving voor leerlingen en het grote enthousiasme waarmee het team zich inzet om goed en uitdagend onderwijs te bieden. Het pedagogisch klimaat is goed en ook in didactisch opzicht onderscheidt de school zich van veel andere basisscholen door de gerichte aandacht voor interactief leren, coöperatieve werkvormen en leerstrategieën. Ook heeft de school veel geïnvesteerd in de digitale leeromgeving. Het niveau van onze schoolverlaters ligt al een aantal jaren boven het gemiddelde niveau van scholen met een soortgelijke populatie.

Wij hebben deze schoolgids met plezier gemaakt en vertrouwen erop dat u deze met plezier zult lezen. Als u na het lezen nog meer wilt weten dan kunt u altijd even binnenlopen of contact opnemen met de schoolleiding.

De Achthoek is een school waar wij trots op zijn!

Jos Houtveen
Directeur

Leeswijzer Ü

Het doel van deze schoolgids is informatie geven aan ouders en verzorgers over het onderwijs op de Achthoek.

Sommige ouders willen vooral praktische informatie: hoe wordt er gewerkt in de klas, wanneer zijn er rapporten of hoe zit het met de leerlingenzorg. Andere ouders willen ook meer weten over de onderwijsvisie: welke ideeën liggen aan het onderwijs ten grondslag en welke accenten leggen wij als school. Verder kunt u in de schoolgids informatie vinden over de organisatie van de school en de rol van ouders. Deze zaken zijn gegroepeerd in verschillende hoofdstukken.

Hoofdstuk 1: De school in de buurt gaat over de nauwe verbondenheid tussen school en buurt, stadsdeel Zeeburg. De ontwikkeling van de buurt en de school staan in dit hoofdstuk centraal. Hierbij komt u vaak de term "groei" tegen!

Hoofdstuk 2: Het onderwijs op de Achthoek geeft inzicht in onze visie op ontwikkelingsgericht onderwijs (OGO). Hier gaat het dus om de theorie achter de praktijk van alledag. Hierbij zullen wij een link leggen naar de kerndoelen voor het basisonderwijs die door het Ministerie van Onderwijs zijn vastgesteld.

Hoofdstuk 3: De praktijk van OGO op de Achthoek gaat over de praktijk van ons onderwijs. Hoe werken wij in de verschillende groepen? Een globale beschrijving van de verschillende ontwikkelingsgebieden en schoolvakken, informatie over ons projectonderwijs, de lesmethodes die wij voor de verschillende vakken gebruiken en aandacht voor de vakken die door vakleerkrachten en/of andere deskundigen worden gegeven.

Hoofdstuk 4: Het pedagogisch klimaat gaat over onze visie op levensbeschouwelijk onderwijs en het belang dat wij hechten aan een veilige school. Het gaat daarbij niet alleen om ideeën of wensen, maar ook om de werkwijze die zichtbaar is in de dagelijkse praktijk.

Hoofdstuk 5: De kwaliteit van het onderwijs beschrijft hoe wij de kwaliteit van ons onderwijs bewaken en over de leerlingenzorg. Het zet uiteen hoe we de extra aandacht voor zorgleerlingen organiseren. Ook de werking van het Leerling Volg Systeem wordt uitgelegd.

Hoofdstuk 6: De organisatie van de school vertelt hoe de school organisatorisch is ingedeeld. We beschrijven bijvoorbeeld de rol van de schoolleiding en de ouders.

Bijlage: overzicht van vakanties en studiedagen & verwijzing naar documenten

Hoofdstuk 1: De school in de buurt

Geschiedenis Oostelijk Havengebied

Wandelend door het Oostelijk Havengebied is het moeilijk om je te realiseren dat honderdvijftig jaar geleden deze omgeving niets anders was dan een moerassig gebied: de Stadsrietlanden.

Tussen 1880 (de Oostelijke Handelskade) en 1927 (Borneokade) werd de haven ontwikkeld op aangeplempte eilanden. Markante gebouwen uit die tijd zijn het Open Havenmuseum, ooit de vertrekhal van de KNSM, de pakhuizen Zondag t/m Zaterdag en het Lloydhotel, waar ooit landverhuizers op inscheping wachtten en later jonge criminelen op vrijlating. Het Havengebied was werkgebied; alleen aan de Oostelijke Handelskade werden naast het Lloydhotel ook woonhuizen gebouwd. De Amsterdamse havenactiviteiten verplaatsten zich na de Tweede Wereldoorlog naar het westen van de stad en het Oostelijk Havengebied werd eind jaren zeventig een gebied voor krakers en stadsnomaden.

Nieuwe woonwijk

Het was natuurlijk zonde om een dergelijk terrein braak te laten liggen en vanaf 1987 werden er woningen gebouwd. Het begon met het oude Veemarkt- en abattoirterrein (de architectenbuurt) en is rond 2004 geëindigd met de Rietlanden. Uiteindelijk zijn er in het hele gebied 8500 woningen gebouwd voor 17000 bewoners.

Scholen

Met de toename van het aantal nieuwe bewoners ontstond ook behoefte aan onderwijs. Volgens landelijke regelgeving kwamen er drie scholen: een openbare, een protestants-christelijke en een katholieke basisschool. De ASKO (Amsterdamse Stichtingen voor Katholiek Onderwijs) kreeg toestemming om een nieuwe school te stichten en in oktober 1990 startte de Achthoek met 8 leerlingen in een noodlokaal aan de Van der Meylaan. Daarna werd een flat aan de Van Eesterenlaan betrokken en weer enige tijd later werd er opnieuw verhuisd naar de noodbebouwing aan de Borneokade. Uiteindelijk werd in januari 1998 het definitieve onderkomen met 16 lokalen aan het Baron G.A. Tindalplein in gebruik genomen. De school had toen zo'n 280 leerlingen.

De Achthoek, niet zomaar een naam

De naam van de school komt voort uit de acht ontwikkelingsgebieden en uit de acht hoeken in een klaslokaal waarmee we binnen het ontwikkelingsgericht onderwijs geïntegreerd willen aanbieden. In respectievelijk hoofdstuk 2.2 en 2.1 en wordt hierover meer verteld.

Schoolgroei

Hoewel er volgens de projectontwikkelaars en de gemeente in deze nieuwe woonwijk vooral tweeverdieners zonder kinderen zouden komen wonen bleek de realiteit totaal anders. Op alle eilanden vestigde zich een zeer groot aantal jonge gezinnen. Daardoor ontstond er een veel grotere behoefte aan basisonderwijs dan voorheen was voorzien. In augustus 1999 telde de Achthoek ruim 425 leerlingen en was ons nieuwe gebouw aan het Baron G.A. Tindalplein alweer te klein en moesten we met enkele groepen uitwijken naar een tweede locatie. Die 2e locatie is ondertussen gevestigd in gebouw de Schijf aan de Oostelijke Handelskade 8a. Momenteel zitten er 763 leerlingen op de Achthoek. Om de kwaliteit van ons onderwijs te waarborgen hebben we gekozen voor het ontwikkelen van twee scholen met op beide gebouwen de groepen 1 t/m 8. Daardoor blijft het voor ouders en leerlingen veel prettiger en overzichtelijker. De leerkrachtteams van beide gebouwen werken veel locatieoverstijgend, waardoor op onderwijsinhoudelijk gebied de samenwerking is gegarandeerd. Op gebied van nascholing, teamwerk, schoolleiding en administratie is ook alles gezamenlijk georganiseerd.

Hoofdstuk 2: Het onderwijs op de Achthoek

Op een basisschool leren kinderen onder andere lezen, schrijven, rekenen, aardrijkskunde, geschiedenis en biologie. Dat is al jaren zo en dat zal ook altijd zo blijven. Alleen de manier waarop kinderen leerstof aangeboden krijgen kan verschillend zijn. De overheid laat scholen vrij in hun werkwijze, maar om te voorkomen dat de leerstof per school sterk gaat verschillen zijn er kerndoelen voor het basisonderwijs vastgesteld. Daarin staat beschreven wat kinderen in elk geval op de basisschool aangeboden moeten krijgen. In 1998 zijn deze kerndoelen bijgesteld, onder andere vanwege "nieuwe accenten in de samenleving". Dit geeft al aan, hoe belangrijk de invloed van de samenleving is op de inhoud en de doelen van het onderwijs. De relatie tussen de samenleving enerzijds en de onderwijsdoelen anderzijds staat in ontwikkelingsgericht onderwijs (OGO) centraal.

Dat is te merken aan de manier waarop er wordt gewerkt met en door de kinderen.

Omdat het onderwijs kinderen moet voorbereiden op deelname aan de samenleving, vinden wij het belangrijk dat leerkrachten aandacht besteden aan vragen die kinderen stellen en dat zij gebruik maken van de natuurlijke nieuwsgierigheid die de meeste kinderen hebben naar de wereld om zich heen.

Vygotsky, de grondlegger van OGO, Russisch pedagoog en didacticus, stelde dat jonge kinderen volwassenen imiteren in hun spel en al spelend veel leren over de samenleving.

Lezen, schrijven, rekenen en al die andere schoolvakken horen daarbij. De meeste kinderen willen dat allemaal graag leren, want ze zien dat volwassenen dit ook doen. Jonge kinderen imiteren dergelijke handelingen in hun spel. Als kinderen ouder worden kan het plezier in lezen, schrijven en rekenen zelf ook al reden zijn om er verder mee te willen. Daarnaast hebben kinderen vaak andere goede redenen om rekenen, schrijven en lezen te willen leren. Bijvoorbeeld om interessante handelingen te kunnen uitvoeren bij computerspelletjes, boodschappen doen, zakgeld te beheren of het volgen van de ondertitels op televisie.

In onze visie is de rol van de leerkracht kenmerkend voor Ontwikkelingsgericht Onderwijs. De leerkracht geeft didactische invulling aan de relatie tussen de wereld van de volwassenen en het leerproces van het kind. Dus aan de relatie tussen school en samenleving. Dat doen we onder andere in de vorm van projectonderwijs en hoekenwerk. De traditionele schoolvakken - lezen, schrijven, taal en rekenen - krijgen natuurlijk ook veel aandacht. Deels worden die verwerkt in het projectonderwijs, maar daarnaast wordt er ook gewerkt met moderne methodes. Binnen dit onderwijs wordt veel aandacht aan het zelfstandig leren werken besteed. De kinderen leren om te gaan met uitgestelde aandacht, zoeken zelf de antwoorden op vragen die ze hebben, maken eigen werkstukken, etc. Hieronder vindt u een korte uitwerking van onze onderwijsvisie.

2.1 De belangrijkste aspecten van onze onderwijsvisie

De rol van de leerkracht

De rol van de leerkracht binnen Ontwikkelingsgericht Onderwijs is belangrijk. Toch bepaalt hij/zij niet geheel op eigen initiatief het onderwijsaanbod. Zowel de leerkracht als het kind heeft een actieve en initiatiefrijke rol. In die samenwerking helpt de leerkracht om activiteiten uit te voeren die gericht zijn op groei en brede ontwikkeling.

De leerkracht onderneemt samen met het kind of een groepje kinderen verschillende activiteiten en helpt op de momenten dat het kind bepaalde dingen nog niet alleen kan. Dat heet in OGO: "De zone van de naaste ontwikkeling". Dit wil zeggen dat het hier gaat om iets wat het kind op het punt staat te leren, maar nog niet zonder hulp van leerkracht kan. De leerkracht zal zich echter wat meer op afstand houden als een kind aangeeft zelfstandig iets te kunnen. De leerkracht kiest dus steeds tussen leiden (voordoen, helpen, samen doen) en begeleiden (op gang helpen, suggesties geven, samen een plan maken, helpen met organiseren). We proberen kinderen zo veel mogelijk individueel te volgen en te stimuleren. Maar wij vinden ook het groepsproces belangrijk. De leerkracht ontwikkelt een aanbod dat aan alle kinderen ruimte biedt om te groeien. Geen onderwijs op maat voor elk individueel kind, maar een ruim jasje dat geschikt is voor groepen kinderen met waar nodig een persoonlijke invulling.

Individuele aandacht

Klassikale instructie of kringgesprek

Kinderen leren veel van elkaar, door samenwerken. Om die reden is het van belang te zorgen voor een goede sfeer op school. Kinderen moeten zich veilig en gewaardeerd voelen. Dan durven ze meer en leren ze ook meer. Veel meer dan alleen lezen, rekenen, schrijven, aardrijkskunde, geschiedenis en biologie!

Projecten en thematisch onderwijs

Projecten en thema's zijn bij uitstek geschikt om de link te leggen naar de samenleving. Sportevenementen kunnen een aanleiding zijn om toegepaste rekenlessen te geven; excursies naar een boerderij kunnen leiden tot veel activiteiten op gebied van natuuronderwijs. Eenmaal per jaar voert de Achthoek een schoolproject uit. In zo'n project staat altijd een bepaald vakgebied centraal. Bij een fotoproject is dat bijvoorbeeld kunstzinnige vorming, in een waterproject gaat het om milieueducatie en in een poëzieproject om taalontwikkeling en leesbevordering. De extra aandacht voor een bepaald vakgebied betekent niet dat andere vakken niet aan bod komen. Activiteiten op gebied van rekenen, schrijven, begrijpend lezen en spelling zitten in alle projecten. Alleen beperken we deze vakken niet tot de projecten.

Naast de grote schoolprojecten wordt in de groepen ook op kleinere schaal thematisch gewerkt. Kinderen dragen zelf een onderwerp aan, de actualiteit doet dat of de tijd van het jaar (het seizoen) geeft voldoende aanleiding. Thema's zoals: kleine beestjes, groei, opa en oma of circus duiken steeds op bij de kleuters (groep 1/2). In de groepen 3/4/5 zul je sneller thema's tegenkomen zoals: ridders en kastelen, mooie stenen, de sterren, leven onder water en dieren van de boerderij. In de groepen 6/7/8 gaat het meer over beroepen, andere culturen en godsdiensten, kinderarbeid in de 19e eeuw, voeding, vandalisme, duurzame energie, internet gebruik, hoe met elkaar om te gaan en het voortgezet onderwijs.

School en samenleving

Bij de schoolprojecten horen excursies. We gaan er dan "op uit" om te onderzoeken hoe het er "in de echte wereld aan toe gaat". Zo'n uitstapje heeft altijd een brede bedoeling. Het is leuk en gezellig, zonder meer, maar daarnaast wordt de onderzoekende houding van kinderen gestimuleerd. Soms gaan wij met de kinderen niet de wereld in, maar halen wij, een deel van de samenleving de school binnen. In het kader van het thema 'Film', komt er bijvoorbeeld een ouder, die werkt als producer, op school aan de kinderen vertellen wat er allemaal komt kijken bij het maken van een film.

Zo staat een dagje Artis nooit op zichzelf. Het bezoek wordt voorbereid, bijvoorbeeld door met de klas te bespreken wat de kinderen te weten willen komen over bepaalde dieren. Een dergelijke voorbereiding heeft activiteiten in de klas tot gevolg en zorgt ervoor dat de kinderen bijvoorbeeld een week lang rondom het onderwerp dierentuin lezen, tekenen, gesprekken voeren, presentaties houden, schrijven en bouwen in de bouwhoek.

Een bezoek aan een postkantoor wordt altijd gekoppeld aan taal- en wiskundige (reken)activiteiten waarna een postkantoor wordt ingericht in de klas, zodat in het spel geleerd wordt hoe rekenen en schrijven (van brieven, kaarten en enveloppen bijvoorbeeld) gebruikt wordt in het dagelijks leven. En een uitstapje naar het museum van de twintigste eeuw in Hoorn begint als een terugblik op de twintigste eeuw en is vervolgens weer aanleiding voor allerlei geschiedenislessen.

Lezen en leren over de Europese gieren in Artis

Zelfstandig leren werken

In groep 1 en 2 worden de kinderen al gestimuleerd om zo zelfstandig mogelijk te zijn. Daarbij gaat het om zelf aan- en uitkleden, spullen pakken en weer opruimen, maar ook om overleg en samen plannen maken. Vanaf groep 4 leren kinderen werken met taken. In groep 7 en 8 wordt er gewerkt met een agenda. Daardoor leren de kinderen zelfstandig te werken en te plannen. Zelfstandigheid ontwikkelen is belangrijk voor de karaktervorming van de kinderen en voor het ontwikkelen van een goede leerhouding. Bovendien is het de basis voor een goede samenwerking met anderen. Omdat groepjes kinderen regelmatig vrij zelfstandig aan het werk kunnen zijn, kan een leerkracht dan een tijdje individueel of in een klein groepje werken met bepaalde leerlingen. Werken in kleine groepen geeft de leerkracht de gelegenheid om ideeën van de kinderen en hun ervaringen in te passen in het onderwijs en hen weer eens op een andere manier te leren kennen.

De hoeken en het hoekenwerk

Niet in alle klassen zie je ze allemaal tegelijk...en in de groepen 4 t/m 8 lijken ze al helemaal verdwenen. Maar niets is minder waar! In alle groepen zijn acht "hoeken" te vinden. In de groepen 1 t/m 3 letterlijk in hoeken vormgegeven. In de groepen 4 t/m 8 niet zozeer meer in hoeken gesitueerd, maar als aanbod wel aanwezig.

Het gaat om het volgende aanbod in de klassen.

- een rollenspelhoek (huishoek, dokter, restaurant, kapsalon, postkantoor) voor de spelontwikkeling, de sociale en de taalontwikkeling.
- een bouwhoek voor de wiskundige ontwikkeling, maar ook spel en taal.
- een constructiehoek voor de technische en wiskundige ontwikkeling.
- een knutselhoek voor de creatieve en motorische ontwikkeling.
- een lees-schrijfhoek, een luisterhoek en/of verteltafel voor de taalontwikkeling.
- een spelletjeshoek voor sociale-, wiskundige- en taalontwikkeling.
- een ontdekhoek (thematafel, natuurhoek, e.d.) voor wereldoriëntatie, taal- en wiskundige ontwikkeling.
- een projecthoek voor het tentoonstellen van een project, waarbij alle ontwikkelingsgebieden aan bod kunnen komen.

Het idee achter de (acht) hoeken is in feite: aparte hoeken leiden tot samengaan van de verschillende schoolvakken dus tot geïntegreerd onderwijs. Dat klinkt heel tegenstrijdig; apart, maar toch samen... De bedoeling van al die verschillende hoeken is niet: in de rollenspelhoek leer je spelen, in de bouwhoek kan je leren bouwen, in de knutselhoek knutsel je...en dat is dat! Nee, zo zit het leven van alledag ook niet in elkaar. Hieronder een beeld van hoekenwerk per groep.

De groepen 1 en 2

In deze groepen zien we verschillende hoeken. Bijvoorbeeld een rollenspelhoek: daar schrijf je (een boodschappenbriefje), of maak je een telefonische afspraak met de dokter, daar tel je (het aantal appels dat een klant koopt in de groentewinkel), daar denk je na over tijd (hoe laat is het, moet de baby al in bad?), daar meet je (hoe lang ben ik?) en daar sorteert je (lepels, vorken en messen na het afwassen weer in de la en kopjes bij de schoteltjes in de kast). In de bouwhoek reken je natuurlijk. Je telt het aantal blokken, maar je schat en meet ook hoe hoog dat muurtje moet worden zodat die vrachtwagen in de garage geparkeerd kan worden. Ook schrijven kan in de bouwhoek: straatnaambordjes of namen op de voorgevel van een bouwwerk. Spelen gebeurt natuurlijk ook in de bouwhoek: als je een zwembad hebt gebouwd kan je bij het loket kaartjes verkopen aan legopoppetjes die komen zwemmen en die natuurlijk moeten betalen (geld tellen dus!!). Als je knutselt ben je ook aan het meten, sorteren en ordenen. Je leert kleuren herkennen en je oefent de fijne motoriek met de lijmkwast en de schaar.

De groepen 3, 4 en 5

Voor acht hoeken tegelijk is vaak in deze groepen geen ruimte en dus kom je vaak 2 à 3 hoeken tegen. Een lees/luisterhoek, een rollenspelhoek, een bouw/knutselhoek. Tijdens de projecten zijn er vaak themahoeken met boeken en voorwerpen, maar ook rollenspelhoeken. Die variëren dan per project. Zo zie je soms bouwhoeken met technisch materiaal, gespecialiseerde winkels, reisbureaus, fotostudio's, etc. In groep 4 en 5 wordt al voorzichtig gewerkt aan opdrachten die al erg veel lijken op het hoekenwerk in de hogere groepen.

De groepen 6, 7 en 8

Hoekenwerk heeft in deze groepen een andere invulling dan bij de lagere groepen. Het gaat hier om speciale opdrachten die kinderen doen in het kader van een thema of een project. De opdrachten kunnen zijn samengesteld uit onderdelen van verschillende vakken, zoals rekenen, aardrijkskunde, taal en/of geschiedenis. Dus ook hier weer: het samengaan van verschillende schoolvakken in één opdracht. Deze opdrachten zijn gericht op zelfstandig werken, probleem oplossen en samenwerken. Het uiteindelijke product is altijd een goed verzorgd werkstuk en presentatie voor de groep. De opdrachten worden deels bedacht door de leerkracht, maar ook bedenken de leerlingen zelf opdrachten en onderzoeksvragen.

De schoolvakken en het werken in hoeken

Het leren lezen en rekenen begint al in groep 1. Vanuit het rollenspel in de huishoek, de winkel, de trein, of de spreekkamer van de dokter, leren kinderen al spelend wanneer je gebruik maakt van de geschreven taal of getallen en rekenen. Voorbeelden: de krant lezen in de wachtkamer, het afsprakenboek van de dokter, het boodschappenlijstje, huisnummer, telefoonnummer, het nummer van de buslijn, de prijs van een brood, één appel of twee appels. In het begin is het allemaal 'doen alsof', maar zo gauw een kind eraan toe is, mag het leren lezen en krijgt het cijfer- en lettermateriaal aangeboden. Kleuters leren op deze manier al veel voordat het methodisch leren lezen start in groep 3. Bovendien wordt in groep 1 ook begonnen met het maken van eigen teksten (de leerkracht schrijft op wat het kind dicteert) bij de tekeningen van de kinderen. Zodra kinderen kunnen schrijven gaan ze dat zelf doen. In veel klassen worden eigen 'boeken' gemaakt. Deze zelfgemaakte boeken – in hogere groepen zijn dat ook werkstukken - zijn weer een leermiddel voor andere kinderen. Ze worden vaak gepakt om ze te bekijken en te lezen; de kinderen zijn er enorm trots op. Vanaf groep 3 wordt de ontwikkeling en het niveau van de vakgebieden, zoals lezen, schrijven spellen en rekenen, bewaakt door gebruik te maken van moderne lesmethoden. Deze methoden worden niet blind gevolgd, maar dienen wel als leidraad bij de lessen en ook tijdens het project- en/of hoekenwerk.

2.2 De acht ontwikkelingsgebieden en de kerndoelen

Zoals elke school moet ook ons onderwijsaanbod aansluiten bij de kerndoelen voor het basisonderwijs zoals die door het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap zijn vastgesteld. Hieronder eerst de kerndoelen en daarna de vergelijking met de acht ontwikkelingsgebieden (waaronder de bekende schoolvakken) die we op de Achthoek onderscheiden. De kerndoelen kun je onderscheiden in twee soorten. Leergebiedoverstijgende kerndoelen en de leergebiedspecifieke kerndoelen.

De leergebiedoverstijgende kerndoelen

Dit zijn kerndoelen die gericht zijn op het ontwikkelen of bevorderen van algemene vaardigheden en moeten daarom niet worden ondergebracht bij een specifiek leergebied. Deze doelen hebben betrekking op het gehele onderwijsaanbod van de basisschool:

- Ontwikkelen van individuele en zelfstandige werkhouding
- Leren werken volgens plan (planmatig werken)
- Gebruik kunnen maken van verschillende leerstrategieën
- Ontwikkelen van een zelfbeeld
- Leren omgaan met anderen, sociaal gedrag ontwikkelen
- Om weten gaan met de nieuwe media (ICT)

De leergebiedspecifieke kerndoelen

Dit zijn de kerndoelen die betrekking hebben op een bepaald vakgebied en zijn als volgt omschreven door het ministerie van OC&W:

- Nederlandse taal (en evt. Friese taal)
- Engelse taal
- Rekenen/Wiskunde
- Oriëntatie op mens en wereld (aardrijkskunde; geschiedenis; samenleving; techniek; milieu; bevordering gezond gedrag; natuur- en milieueducatie)
- Lichamelijke opvoeding (bewegingsonderwijs)
- Kunstzinnige oriëntatie (tekenen en handvaardigheid; muziek; spel/bevordering van het taalgebruik; beweging)

De acht ontwikkelingsgebieden die wij op de Achthoek onderscheiden:

1. Basisontwikkeling omvat sociale ontwikkeling op basis van veiligheid en vertrouwen, samenwerken, zelfsturing, taakbesef en probleemoplossend vermogen. Daarbij zijn specifieke kennis en vaardigheden geen doel op zich maar staan deze in dienst van een brede ontwikkeling.
2. Gesproken en geschreven taal. We vinden het niet alleen belangrijk dat de kinderen Nederlands en later ook Engels leren schrijven, lezen en foutloos spellen. Taal betekent veel meer, namelijk gesprekken voeren, presentaties houden, werkstukken maken, verhalen schrijven, met de hele klas of in een klein groepje een boek maken, kortom: zelf teksten maken en die van anderen begrijpen. Hieruit volgt vanzelf het volgende.

3. Gedrukte taal lezen en begrijpen. Iets kunnen opzoeken (vanaf groep 7 ook in het Engels). Hierbij is ook van belang het planmatig en probleemoplossend kunnen/leren werken, want niet altijd geeft een naslagwerk antwoord op alle vragen. Daarnaast het begrijpend lezen van verschillende soorten teksten. Voor kleuters: begrijpend luisteren en leren redeneren.
4. Wiskundige ontwikkeling, waaronder rekenen, ruimtelijke oriëntatie, meten, wegen, schatten en inzicht in het gebruik van cijfers, getallen, tijd en geld.
5. Wereldoriëntatie, aardrijkskunde, geschiedenis, natuur- en milieueducatie, natuurkunde en techniek.
6. Bewegingsonderwijs, bewegen op muziek, spel, turnen en atletiek.
7. Creatieve vorming en kunst, waaronder muziek, beeldende vorming, dans, toneel, poëzie, audiovisuele kunst.
8. Omgaan met materialen: knutselen, bouwen, werken met allerlei constructiemateriaal, computer, techniek, omgaan met gereedschappen, klussen en zorgtaakjes, tuinieren, koken.

2.3 Meer informatie over ontwikkelingsgericht onderwijs.

Er is de laatste tien jaar al veel geschreven over ontwikkelingsgericht onderwijs. Steeds meer basisscholen richten zich ook op dit concept. Mensen die geïnteresseerd zijn in boeken, publicaties, videobanden, artikelen, etc. kunnen contact opnemen met de OGO-coördinator of de schoolleiding van onze school.

Ook kunt u contact zoeken met:

- de Activiteit (www.de-activiteit.nl);
- Landelijk centrum voor ontwikkelingsgericht onderwijs;
- de Academie voor ontwikkelingsgericht onderwijs (www.ogo-academie.nl);
- Spieken bij de burens, voor onderwijs in ontwikkeling (www.spiekenbijdeburen.nl/index.php);
- Hogeschool Inholland.

Hoofdstuk 3: De praktijk van OGO op de Achthoek

In dit hoofdstuk beschrijven we vrij uitgebreid hoe het er aan toe gaat in de verschillende groepen. Per unit wordt de dagelijkse gang van zaken beschreven. Naast een toelichting op de steeds terugkerende onderdelen van het lesrooster geven deze beschrijvingen ook een idee van projecten of thema's waarin een geïntegreerde aanpak van vakken centraal staat.

3.1 De groepen 1 en 2

In deze groepen wordt spelen en werken gecombineerd. In verschillende hoeken in de klas, halletjes of op de gang zijn kinderen serieus bezig met hun spel. Daar voeren ze op eigen niveau activiteiten uit die herkenbaar zijn als rollenspelen, bouwen, knutselen, maar ook lezen, schrijven en rekenen.

Op het juiste moment en in een voor hen betekenisvolle context. Thema's en projecten zijn daarbij de leidraad. De dag start met een inloopkwartiertje. Dat doen we om ouders die hun kind naar school brengen de kans te geven om nog even gezamenlijk een boekje te lezen of een klein spelletje te doen. Daarna gaan de kinderen met de leerkracht de dag beginnen in de kring. In die kring worden gesprekjes gevoerd, nieuwe dingen geïntroduceerd, verhalen verteld of spelletjes gedaan. Soms kiezen de kleuters zelf, soms nodigt de leerkracht een aantal kinderen uit om daarna in kleine groepjes mee te doen aan een bepaalde activiteit. Er wordt geschilderd, geknutseld, met klei gewerkt, gebouwd, met constructiemateriaal gespeeld, getekend, in de zandtafel gespeeld en nog veel meer. De kinderen gaan 1 à 2 keer per dag naar buiten en meerdere keren per week naar de speelzaal. Daar wordt bewegingsonderwijs gegeven.

In de groepen 1/2 is een heel scala aan activiteiten. Sommige op zichzelf staand, andere gekoppeld aan een thema of project. Een aantal van die activiteiten wordt hieronder beschreven. We hebben geprobeerd, om u daarmee een indruk te geven van onze geïntegreerde onderwijsaanpak in deze groepen en de rol van de leerkracht.

De verteltafel

In een kleutergroep wordt aan een klein clubje jongste kleuters het sprookje van Vrouw Holle voor de zoveelste keer op verzoek voorgelezen. De kinderen vinden het zo'n mooi verhaal dat ze er steeds weer om vragen. De juf stelde voor, dat de kinderen het aan elkaar zouden kunnen vertellen en ook zelf zouden kunnen spelen. Samen met de juf richten ze vervolgens een tafel in met poppetjes en alle andere spulletjes die nodig zijn om het verhaal goed te kunnen spelen. Een paar keer samen spelen met de juf is voldoende voor een aantal kleuters om het zelf te kunnen en het weer aan andere kinderen voor te doen.

De rol van de leerkracht is hier als volgt: ze merkt de interesse voor het sprookje op. Ze verzamelt wat spullen om een verteltafel in te richten. Ze biedt de kinderen de gelegenheid om een nieuwe, spannende activiteit op touw te zetten en de mogelijkheid om zelf met het sprookje aan de slag te gaan, zonder de juf steeds nodig te hebben om voor te lezen. Een dergelijke activiteit bevordert de taalverwerving, de zelfstandigheid en het samenspel. Bovendien wordt door het uitspelen van een verhaal het (voor)lezen ervan weer opnieuw aantrekkelijk. Kinderen leren ook om boekentaal om te zetten naar "eigen taal" in het spel aan de verteltafel. De taalontwikkeling wordt door de leerkracht ook gestimuleerd in kleine gesprekjes over het verhaal of door dialogen in het spel zelf. Als vervolg hierop kan getekend en samen met de juf geschreven worden over het verhaal. Daarbij zal de juf de tekst van het kind (het kind dicteert de juf) bij de tekening schrijven. Er kan zelfs een eigen sprookjesboek ontstaan op deze manier!

De bouwhoek

Vier meisjes spelen in de bouwhoek. Ze willen graag een bepaald huis zo echt mogelijk nabouwen. Blokken dienen als meubelstuk. De leerkracht komt kijken en vraagt: "Waaraan kan je eigenlijk zien wat de meubels zijn?" Kussens, tafelkleden en dekbedden, dat blijkt het antwoord te zijn. Papier en kleine lapjes worden ervoor gebruikt. Dat vergt heel wat passen en meten, maar het lukt. Een stukje papier wordt bijvoorbeeld op een blok gelegd, omgetrokken, uitgeknipt en dan erop geplakt. Eén blokje moet de televisie worden. Aan alle kanten worden er tekeningen opgeplakt, zodat er gezapt kon worden! En daar komt de leerkracht weer met een vraag: "Hoeveel kanalen heeft deze televisie eigenlijk?" Tja... maar ook daar wordt een oplossing voor gevonden. Op de televisie thuis zie je nummers! De getallen van 1 tot en met 6 worden opgeschreven met wat hulp van de juf. Zes kanalen heeft deze teevee dus, want een blok heeft zes kanten. Had u dat al bedacht? Deze kinderen hebben het ervaren.

De leerkracht moet nu het resultaat komen bewonderen en meespelen met de poppetjes in het huis. Maar ach, de poppetjes kunnen niet eens naar buiten kijken, de ramen zitten te hoog. De leerkracht speelt met verve de rol van de bewoner wiens ramen te hoog zitten en daar veel last van heeft. Na eindeloos experimenteren wordt de vloer van de woning dan maar opgehoogd, en wel met platte blokken, dan is er meteen mooi nieuw parket.

De rol van de leerkracht is die van de probleemaandragster en vragensteller, belangstellende volwassene en speelkameraad. De kinderen worden telkens naar een nieuw wiskundig probleem geleid, waarvoor ze vervolgens samen een prima oplossing bedenken. Er wordt geteld, gepast, gemeten, geredeneerd en nagedacht. Het resultaat is een huis om trots op te wezen. En dat zijn de kinderen dan ook!

Bewegingsonderwijs

Een Tarzanproject heeft zijn oorsprong in het gymlokaal. Klimmen, klauteren, balanceren, glijden en kruipen. Daar gaat het om. Kinderen experimenteren daarbij met allerlei bewegingsmogelijkheden en durven daarin steeds weer een stapje verder te gaan in het fantasiespel. Want een Tarzan die niet durft te klimmen, da's toch niet helemaal echt. De motivatie om dat enge klimrek toch eens te proberen, is gevonden. De succeservaring - het lukt! Ik durf op dat hoge rek te klimmen! - geeft zelfvertrouwen en moed om nog eens wat nieuws te proberen.

Het thema Tarzan blijkt meer te kunnen bieden! In samenwerking met enkele ouders ontstaat een echte jungle met lianen, grote bomen, een hut en oerwoudgeluiden. Eerst moeten er natuurlijk plannen gemaakt worden, samen met de kinderen. En dan: meten, passen, timmeren. In kleine groepjes gaat men aan de slag. Daarbij wordt natuurlijk taal gebruikt: lange planken, kortere, hele korte, smalle, brede, hard en zacht hout, zagen, spijkers trekken. Karton zaagt makkelijker dan hout, want het is zachter. Zo worden nieuwe ervaringen gekoppeld aan taal en beginnend rekenen.

Rollenspel ontstaat. Elke dag zoekt Tarzan eten voor zijn dierenvrienden. Noten en bananen worden gesorteerd, in mandjes gedaan en verdeeld. Rekenen, tellen, sorteren, verdelen... een apart lesje is niet meer nodig! De rol van de leerkracht is ook hier weer veelzijdig. Ideeën van de kinderen worden opgepikt en uitgevoerd. Ouders helpen de kinderen hun plannen te realiseren. Een breed "vakkenaanbod" (rekenen, taal, beweging) vindt plaats in één thema, dat allerlei vervolgvacatures krijgt, zoals het bouwen van een diertuin in de bouwhoek.

3.2 De groepen 3, 4 en 5

In deze groepen heeft ieder kind een eigen werkplek in de klas en verdwijnen de hoeken soms een beetje uit het zicht. Lezen, schrijven en rekenen gebeurt meestal aan een tafeltje met behulp van boeken, schriften, potloden en tenslotte met vulpennen. Dat betekent niet dat er de hele dag lesjes worden afgewerkt en dat kinderen de hele dag op een stoel zitten. Op bepaalde uren van de dag wordt er geoefend met schrijven, lezen en rekenen en worden er spellingsproblemen behandeld. Dat moet ook wel, want een goede opbouw in de leerstof is erg belangrijk. Daarnaast is toepassing van het geleerde, verdieping en koppeling aan de realiteit (betekenisvolle context) van even groot belang. Dat gebeurt via projecten en thema's.

In groep 3 starten we met lezen, schrijven en rekenen. De eerste periode in groep 3, die ongeveer vier maanden duurt, wordt gebruikt om alle letters aan te leren. En er wordt een start gemaakt met het methodisch schrijven. Kinderen die een eigen tekstje willen maken kunnen dat doen met kant-en-klaar lettermateriaal zoals stempeldozen en magnetische letters die gekopieerd kunnen worden. Als de motorische ontwikkeling zo ver is dat het schrijven goed gaat, kan een kind zelf een eigen tekstje gaan schrijven. Het rekenaanbod wordt gestart vanuit een methode. Er zijn allerlei materialen die daarbij worden gebruikt, zoals blokjes, staafjes, rekenrekjes, rekenkettingen met de vijfstructuur en natuurlijk de getallenlijn. Rekenactiviteiten in rollenspel, bouwhoek en dergelijke komen uiteraard nog steeds voor. Spelenderwijs leren in hoeken vloeit soepel over in de manier van werken die deze groepen kenmerkt, en is niet afgelopen nadat kinderen de kleutergroep hebben verlaten.

Leesouders helpen een aantal keer per week een half uurtje (eerste halfuur van de dag) om met kinderen individueel of in kleine groepjes te lezen. Het gaat hierbij voornamelijk om technisch lezen, eerst spellend, dan hele woorden herkennen, daarna hele zinnen, etc.

De groepsleerkracht werkt dan met kleine groepjes kinderen, of met een leerling individueel om passende begeleiding op niveau te kunnen bieden.

Begrijpend leesactiviteiten worden gedurende het jaar steeds belangrijker.

In groep 4 en 5 wordt de lijn van groep 3 voortgezet met dat verschil dat de vaste bouwhoek en rollenspelhoek uit de klas zijn verdwenen. Wel kan er tijdens een project bijvoorbeeld weer een winkeltje, een fotohoek, een knutselhoek in of bij de klas ontstaan. Ook kan het gebeuren dat op een middag allerlei kinderen met blokken spelen of gezelschapsspelletjes zitten te doen. Dat kan zijn in het kader van een rekenwiskunde opdracht (bouwen is meten, een bouwtekening maken is verkleinen), een taalactiviteit (bijvoorbeeld spelletjes met letters en woorden) of een activiteit in het kader van de sociale ontwikkeling.

Naast het leeshalfuur 's morgens wordt er steeds meer accent gelegd op begrijpend lezen. Daar is een methodische werkwijze voor, die we onder begeleiding van specialisten hebben ontwikkeld. Kinderen leren aan de hand van diverse soorten teksten belangrijke leesstrategieën gebruiken. Ook zijn er vanaf groep 3 verwerkingsopdrachten na het lezen van een boek, zoals een boekverslag. Deze opdrachten variëren in moeilijkheidsgraad. In groep 5 worden begrijpend leesactiviteiten gekoppeld aan aardrijkskunde, geschiedenis of milieueducatie.

In groep 3, 4 en 5 heeft het rekenen volgens de methode zijn vaste plek op het dagrooster, evenals het schrijven in het methodeschrijftje. Spelling komt ook iedere dag aan de orde, woordbeelden worden geoefend, spellingsproblemen (categorieën) besproken en getraind. Vaak wordt daar taalbeschouwing aan gekoppeld, door betekenissen en het gebruik van woorden te bespreken. Als het kan, worden spellingscategorieën geoefend via een thema. Maar dat lukt niet altijd, er zit een bepaalde opbouw in de spellingsmethode waarvan niet teveel moet worden afgeweken. "Spellen en stellen" komen aan de orde bij het schrijven van teksten en bij het maken van boekbesprekingen en kleine werkstukken.

Een project in groep 3

De aankondiging dat de klas zelf een thema mag kiezen levert veel ideeën op. Tweederde van de klas wil het graag hebben over natuur en stenen. Er wordt een woordspin gemaakt met de eerste begrippen en associaties die met het onderwerp te maken hebben. Groei, planten, stenen, aarde, dat gaat het worden. Stenen worden gevonden en in de lege zandtafel gelegd. Er wordt lekker mee gespeeld. Daarna verhuizen de stenen naar een andere plek in de klas waar ze geschilderd worden. Er komt nu aarde in de zandtafel om te planten en tuinkers te zaaien. Lentetakken komen in de klas te staan, zoals kersenbloesem, waar

prachtige bloemen aankomen. Een ui die in een glas ligt krijgt ook al wortels. Zo valt er voor de kinderen veel te ontdekken, te bespreken en na te tekenen.

Een kind neemt zonnebloemzaad mee, waaruit volgens de tekst op het zakje bloemen van wel 250 cm lang zullen groeien. Dat is een aanleiding om te gaan meten. Die bloem wordt veel langer dan de kinderen. Ja, zelfs langer dan de meester! Hoe kan het dat die stengel niet knapt? Waar moet hij staan? Op de gang? Maar dan krijgt hij niet genoeg licht, weten kinderen die het groeiproces van een aantal andere plantjes die op verschillende licht- en donkerplekken stonden hebben gevolgd. Hoe groot moet de pot worden? Reden genoeg voor kleine onderzoeken.

Het project is in volle gang, het deelthema "groei" gaat zijn eigen weg. Daarnaast ontstaat er gaandeweg een prachtig stenenmuseum met kaartjes erbij waar de kinderen op hebben geschreven wat voor stenen het zijn en waar ze vandaan komen.

Dat laatste geeft weer aanleiding om de wereldkaart er eens bij te pakken. Deze kenden de kinderen al van het wereldreisproject.

Zo is er dus een geïntegreerd aanbod van taal (schrijven en gesprekken voeren), biologie, aardrijkskunde, en niet te vergeten rekenen.

Een project in groep 4

Aan het begin van het schooljaar wordt naar aanleiding van alle vakantie verhalen een wereldreisproject gestart. In ieder geval zal het gaan over Bolivia. Dat land staat ook centraal in een voorstelling van het Kindermuseum van het Tropenmuseum. Het verhaal van die voorstelling wordt in de klas gelezen, de muziek gedraaid, de liedjes gezongen. De kinderen komen ook zelf met verhalen over vakantie landen. Er wordt een fototentoonstelling ingericht, de kinderen nemen spullen uit allerlei landen mee die worden uitgestald. Bij de tentoonstelling worden tekstjes op kleine kaartjes geschreven en er komt zelfs een catalogus. Boeken uit de bibliotheek leveren meer informatie en een grote wereldkaart geeft een idee over waar al die landen liggen en hoe groot ze zijn (en hoe klein Nederland eigenlijk is!)

Ontdekt wordt dat geel op een kaart vaak zand betekent en blauw water. Wat is er veel water op de aarde en ook veel zand trouwens! In de rekenmethode wordt net in die periode voorzichtig begonnen met simpel kaart lezen, dus dat komt mooi uit. Over diverse landen leest de leerkracht verhalen voor, waarbij de kinderen ontdekken dat in verschillende culturen een verhaal over een soort zondvloed bestaat, vergelijkbaar met het bijbelverhaal over de ark van Noach. Dat laatste verhaal was weer onderwerp geweest van het werk van verscheidene kunstenaars, wiens werk (litho's) in de hal hangt. Aan de hand daarvan vinden er korte gesprekjes over kunstbeschuiving plaats met de eigen leerkracht. Ook komt er een juf van een instelling voor Kunsteducatie met de kinderen werken. Dat resulteert ook weer in prachtige kunstwerken, met vetkrijt bijvoorbeeld, gecombineerd met verf, of met papier en scheurtechnieken. Een rijk project, met veel creatieve aspecten, aardrijkskunde, rekenen en allerlei vormen van taal.

Karel ende Elegast

In groep 5 worden de vroege Middeleeuwen tot leven gebracht. Aan de hand van gebreide vingerpoppetjes wordt het verhaal 'Karel ende Elegast' gespeeld en verteld, waarna een leergesprek volgt over hoe het er in de middeleeuwse samenleving aan toe ging. Het verhaal van Karel ende Elegast biedt aanknopingspunten om de kinderen te laten zien hoe de maatschappij destijds hiërarchisch geordend was. De kinderen leren door dit verhaal en het gesprek erna, hoe ridders, boeren en geestelijken zich onderling tot elkaar verhielden, hoe de positie van vrouwen was in die tijd, en via de wereldoriëntatiemethode leren zij hoe Karel aan zijn hof leefde en welke internationale contacten er ontstonden. De kinderen voeren vervolgens een opdracht uit: ze moeten zich voorstellen dat ze aan het hof van Karel de Grote verblijven en dat ze in een brief naar huis schrijven over een bezoek dat een aantal hooggeplaatste Perzen aan hun keizer brengt. Een andere opdracht is om na te denken over gebruiksvoorwerpen uit die tijd, die te tekenen en te beschrijven.

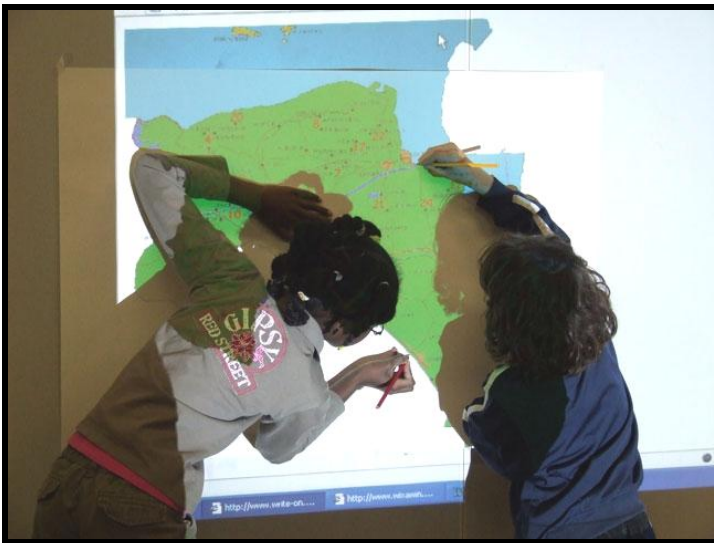
De aanpak van dit geschiedenisthema geeft een goed beeld van de geïntegreerde aanpak waar wij op school naar streven: wereldoriëntatie, verpakt in een verhaal. Het inbrengen van een methode wereldoriëntatie is gekoppeld aan leerdoelen die onderdeel zijn van een leerlijn die door de school zelf is ontwikkeld (met inachtneming van de officiële kerndoelen uiteraard).

3.3 De groepen 6, 7 en 8

In deze groepen gaat het er ongeveer op dezelfde manier aan toe als in de voorafgaande groepen. Daarnaast wordt er intensiever gewerkt met geschiedenis en aardrijkskunde volgens een methode, evenals met Engels, natuur- en milieueducatie en verkeer. Hoe "hoger" je komt in de basisschool, hoe meer verplichte leerstof er is, gebaseerd op de kerndoelen. Al in groep 6 moeten de provincies behandeld worden bij

aardrijkskunde, dus ook in groep 6 speelt de verplichte stof een steeds belangrijker rol bij wereldoriëntatievakken. En in groep 7 staat bijvoorbeeld bij geschiedenis het ontstaan van de Nederlandse staat op het programma. Leerkrachten van deze groepen maken afspraken over de te behandelen leerstof uit de methodes. Maar ook in deze groepen vinden wij het nog steeds belangrijk de koppeling te maken naar toepasbaarheid, actualiteit en een betekenisvolle context. Ook hier spelen thema's en projecten een belangrijke rol, met daarin hoekenwerk als centraal gegeven.

Hoekenwerk is enerzijds een aanbod met opdrachten vanuit verschillende vakgebieden. Anderzijds kan bij hoekenwerk de aanpak gehanteerd worden waarbij kinderen zelf, in overleg met de leerkracht en de rest van de groep, een keuze maken voor een onderzoekje binnen een thema. Hoekenwerk stimuleert het zelfstandig werken, samenwerken, plannen van werk, werkverzorging en een onderzoekende houding. Het resultaat is altijd een werkstuk en/of presentatie die door de klas samen met de leerkracht worden besproken en beoordeeld aan de hand van te voren afgesproken aandachtspunten. Daarnaast wordt het zelfstandig werken een constant punt van aandacht.

De Marathon van Amsterdam

In een groep 5/6 kan het gebeuren dat, terwijl de marathon wordt aangekondigd (en de route loopt toevallig door de buurt) in de aardrijkskundemethode net het gebruik van kaarten en registers aan de orde komt. Hier ligt een prima kans om de actualiteit aan de lessen uit de methode te koppelen. De kaart van Amsterdam wordt bekeken en de route uitgestippeld. Met behulp van de informatiefolder die in de buurt verspreid is kan uitgerekend worden hoe laat de hardlopers zich ergens bevinden. In deze lessencyclus, worden rekenen, taal en aardrijkskunde geïntegreerd. Het toeval wil dat het huis van de meester langs de marathonroute ligt. De klas gaat op het juiste moment - dat hebben ze uitgerekend - op bezoek bij de meester om de sporters langs te zien komen. Ouders zorgen voor lekkere hapjes en drankjes als omlijsting van een middag met veel (sport)plezier.

Rekenen met de Formule 1

De groepen 7 en 8 volgen de Formule 1 races. De kalender van die evenementen loopt van maart tot en met oktober van hetzelfde jaar. Er zijn twee races per maand, steeds in een ander land of werelddeel. Het aardrijkskundeaspect moge duidelijk zijn! Maar de hoofdmoot van dit langlopende Formule 1 project is rekenen. De leerlingen 'nemen' allemaal een coureur en ze volgen zijn verrichtingen op het circuit. Ze rekenen uit hoeveel kilometer de coureurs in totaal rijden. Gegeven is het aantal ronden en de lengte van het circuit. Het zijn kommagetallen waarmee gewerkt wordt. Wanneer een coureur 3 ronden heeft gereden wordt drie maal de circuitlengte uitgerekend. Moeilijker wordt het wanneer een coureur de race heeft uitgereden. Dan moet de gemiddelde snelheid berekend worden. Een uur, 36 minuten en 15 seconden moet dan eerst worden omgezet in seconden. Het aantal kilometers, bijvoorbeeld 309,02 moet dan gedeeld worden door de seconden en dan heb je de gemiddelde snelheid per seconde. Dat maal 3600 en dan heb je de gemiddelde snelheid per uur.

Voor diegenen die al dat gerace niet interessant genoeg vinden, wordt er een reisbureautje opgezet in de klas. Want er worden uiteraard reizen aangeboden naar de races, ook dat staat vermeld in de formule 1-tijdschriften. Bepaalde reisarrangementen met de bijbehorende prijzen plus bezoekjes aan de races, de tickets, de reistijden, de hotelprijzen... er valt heel veel te rekenen in een reisbureau. Daarnaast rekenen de leerlingen ook nog via de verkoop van formule 1 petten, tassen, vlaggen en wat al niet. De leerlingen van groep 7/8 werken nu al met drie decimalen achter de komma alsof het de gewoonste zaak van de wereld is.

3.4 Het gebruik van lesmethoden op de Achthoek

De Achthoek probeert onderwijs op maat te geven: afgestemd op de belangstelling van kinderen en hun ontwikkeling. Werkend naar het einddoel: kinderen die goed zijn toegerust voor de maatschappij en zijn voorbereid op het vervolgonderwijs. Op maat betekent dat de leerkracht het onderwijs voortdurend aanpast; enerzijds aan de ontwikkelingsfase waarin kinderen verkeren (sommige kinderen leren bijvoorbeeld lezen in groep 2) en anderzijds aan wat het kind op een bepaald moment bezighoudt. De leerkracht gebruikt daarbij als bron een aantal lesmethoden en handleidingen. Goede reken-, taal- en andere methoden hebben leerstofoverzichten, waardoor de leerkracht snel kan vinden wat hij nodig heeft. Vanaf groep 3 worden de reken- en spellingsmethoden wel stap-voor-stap gevolgd, met aanvullingen vanuit thema's en projecten. Over het gebruik van de verschillende onderdelen van de geschiedenis- een aardrijkskundestof uit de methoden zijn door leerkrachten afspraken gemaakt.

De Achthoek hanteert de volgende methoden:

- 'Wereld in Getallen', in groep 3 t/m 6; Een methode voor realistisch rekenen. Rekenonderwijs dus met veel linken naar de praktijk van alledag, met voorbeelden van hoe je rekt met geld, kaarten leest tijdens een vakantie of het uitspelen van een avonturenverhaal, hoe je telopdrachten uitvoert aan de hand van een verhaal over een meesterspeurder, etc. Maar ook is er aandacht voor de oplossingsstrategieën van de kinderen zelf en ruimte voor differentiatie. In groep 7 & 8 wordt nog gebruik van Pluspunt. Wereld in Getallen wordt ingevoerd in 7 en 8 in respectievelijk schooljaar 2013-2014 en 2014-2015.
- Ontwikkelingsgerichte begrijpend leesmethodiek, door de Achthoek ontwikkeld. (video op aanvraag bij de OGO-coördinator);
- Woordbouw Nieuw: een spellingmethode die aansluit bij Leeslijn. Spell en stellen komen hier samen, met aandacht voor functioneel schrijven. We gebruiken deze methode in groep 3.
- 'Handschrift' voor schrijven, vanaf groep 3 t/m 8;
- 'Een zee van tijd', voor geschiedenis vanaf groep 5 t/m 8;
- 'Klaar over' voor verkeer, in groep 5, 6 en 7;
- 'Land in zicht', voor aardrijkskunde, in groep 5 t/m 8;
- 'English Spoken', voor Engels, groep 7 en 8;
- 'Taal op Maat', voor spelling in groep 4 t/m 8; een methode die uitgaat van spellingscategorieën, die worden behandeld gekoppeld aan inprenting van het woordbeeld en aan taalbeschouwing (begrippen leren, taalgebruik verbreden);
- 'Maatwerk' en 'cijferhaai' voor kinderen die extra hulp nodig hebben op rekengebied;
- 'Spelling in de lift', 'Zuidvallei' 'Woordhaai' voor kinderen die extra hulp nodig hebben op spellingsgebied;
- 'Plustaken', 'Kien' op het gebied van rekenen, taal en spelling, voor leerlingen die extra uitdaging aankunnen.

3.5 ICT

Verschillende vormen van computergebruik

Er wordt op de Achthoek veel gewerkt op de computer. Zo zie je groepen in het kader van een les rekenen bijvoorbeeld de tafels oefenen met een speciaal tafelprogramma op de pc. Daarnaast biedt de computer uitstekende mogelijkheden om te differentiëren. Bijvoorbeeld hulp op maat voor kinderen met spellingsproblemen. Ook zijn er talloze mogelijkheden voor het bieden van extra uitdaging aan diegenen die door de gewone stof heen zijn.

Maar het meeste wordt ICT nog ingezet bij het doen van onderzoek en als zodanig blijkt de pc een uitstekend middel te zijn op een OGO-school. Er wordt dankbaar gebruik gemaakt van internet en met behulp van Word worden talloze werkstukken geproduceerd.

De website als leermiddel

De website (www.achthoek.nl) wordt natuurlijk als communicatiemiddel naar de ouders toe ingezet. Maar de site wordt ook op twee manieren als leermiddel gebruikt.

Ten eerste kan de Achthoeksite gebruikt worden als startpunt voor een onderzoek cq podium voor presentatie van het eindresultaat. De kinderen vinden er links naar voor hen geschikte websites. En op het kinderdeel van de site treft u een grote hoeveelheid presentaties van kinderwerk aan. Bijvoorbeeld kinderschoolkranten, (foto-) reportages met eigen teksten, PowerPoints etc etc.

Daarnaast kunnen kinderen vanaf groep 5 in de digitale werkplaats ook individueel of in een groepje online aan opdrachten werken met behulp van het speciale programma Cockpit op onze site.

Die opdrachten sluiten altijd aan bij thema's die op dat moment actueel zijn in de groep en zijn zo ruim geformuleerd dat de kinderen er zelf richting aan kunnen geven. Bij elke opdracht wordt ook een aantal geselecteerde links geleverd. Qua vormgeving en werking lijkt het programma sterk op Word; dus eenvoudig typen, knippen & plakken, plaatjes invoegen etc. En met één muisklik staat alles op het netwerk. Dan krijgt de begeleider een seintje dat er werk klaarstaat om beoordeeld te worden. Daarna kan het werk ook voor ouders zichtbaar gemaakt worden op het inlogdeel van de website.

De randvoorwaarden

De school beschikt over zo'n 100 moderne multimediacomputers. Ze zijn bewust niet in de lokalen neergezet maar in de gemeenschappelijke ruimten. Dit daagt uit tot zelfstandig werken en garandeert een optimale inzet van de aanwezige materialen. Daarnaast is er een ICT-er aangesteld om personeel & kinderen te ondersteunen bij het gebruik van ICT in de praktijk.

3.6 Vakleerkrachten

Vakleerkrachten zijn een zeldzaamheid geworden in het basisonderwijs. Op onze school waren ze er lange tijd evenmin. Inmiddels hebben wij parttime vakleerkrachten voor bewegingsonderwijs (gymnastiek), beeldende vorming (handvaardigheid en tekenen) aangesteld. Naar wij hopen en verwachten zullen zij niet alleen de kinderen inspireren, maar ook de collega's laten delen in kennis en ervaring.

Daarnaast vragen we bepaalde externe organisaties om ons te helpen tijdens projecten. Verder maken wij ook dankbaar gebruik van de deskundigheid van ouders.

Hoofdstuk 4: Het pedagogisch klimaat

In dit hoofdstuk aandacht voor onze visie op levensbeschouwelijk onderwijs en een beschrijving van ons beleid met betrekking tot de veilige school.

4.1 Levensbeschouwelijk onderwijs

De Achthoek maakt samen met 30 andere Amsterdamse basisscholen deel uit van de Amsterdamse Stichtingen voor Katholiek Onderwijs (ASKO). Deze scholen zijn grotendeels zelfstandig en dus vrij om hun eigen beleid te maken. Dat geldt ook op het gebied van de levensbeschouwelijke identiteit. Hieronder leest u meer over de invulling die wij daar aan geven.

We stellen de volgende levensbeschouwelijke uitgangspunten centraal:

Het eerste uitgangspunt is: kinderen willen de wereld om zich heen graag begrijpen en eraan deelnemen. Volwassenen begeleiden hen daarbij. Kinderen zien ook hoe volwassenen leven en krijgen langzamerhand inzicht in normen en waarden die in hun cultuur gangbaar zijn. Deze kunnen in meer of mindere mate gebaseerd zijn op godsdienstige principes. Met ons onderwijsaanbod willen we ertoe bijdragen dat kinderen hun eigen identiteit ontwikkelen en zichzelf kunnen ontplooiën.

Het tweede uitgangspunt is dat we ervan uitgaan dat de kinderen elkaars cultuur en levensbeschouwing leren kennen, waarderen en respecteren. Dit vinden wij belangrijk, omdat onze kinderen in een veelkleurige, multiculturele samenleving opgroeien, zullen leven en werken. Bij dit uitgangspunt past een interculturele benadering van onderwijs. Dat betekent niet dat er alleen aandacht is voor verschillende godsdienstige feesten en rituelen, maar ook de levenswijze van andere culturen komt aan de orde. In de westerse maatschappij is traditiegetrouw veel aandacht voor de christelijke feestdagen. Ook op onze school vieren wij die feesten. Daarbij staat niet de katholieke levensovertuiging centraal. We proberen op een eigentijdse manier de betekenis van deze feesten een plaats te geven.

4.2 Sociale veiligheid

De kern van het OGO-onderwijs is veiligheid. Alleen als kinderen en degenen die met hen omgaan zich veilig voelen, kunnen kinderen hun nieuwsgierigheid ontplooiën en zichzelf ontwikkelen. De sfeer in de klassen en in de hele school is daarom van groot belang. Open en respectvol omgaan met elkaar hoort een vanzelfsprekendheid te zijn voor iedereen die bij de school betrokken is. Een jaarlijks terugkerend project of thema rond sociale veiligheid moet dan ook gezien worden als opmaat voor steeds terugkerende momenten van aandacht voor het reilen en zeilen van "De veilige school".

Een veilig schoolklimaat krijg je ook door het instellen van procedures, een klachtencommissie en het aanstellen van vertrouwens- en/of contactpersonen. De Arbo-wet vraagt scholen expliciet te maken hoe zij beleid voeren ten aanzien van een veilig klimaat voor de kinderen, de leerkrachten, ander personeel en de ouders.

We werken hard om de gewenste sociale veiligheid op school ook echt gestalte te geven in het dagelijkse onderwijs aan kinderen en de omgang met elkaar als volwassenen. Onze levensbeschouwelijke uitgangspunten dienen daarbij als wegwijzer. Centraal staan voor ons het nadenken en praten over normen en waarden in een samenleving die zich steeds meer ontwikkelt in een multicultureel en mondiaal perspectief. Concreet zou je dat kunnen invullen als respect hebben voor elkaar en het maken van en je houden aan bepaalde regels en afspraken.

Contactpersonen

Op iedere locatie zijn twee contactpersonen (luisterjuf- en meester) sociale veiligheid voor leerlingen. En er is een oudercontactpersoon. Het is hun taak om een leerling, ouder, teamlid of andere betrokkene van school die een probleem heeft op het gebied van sociale veiligheid op te vangen. Samen kan men dan kijken naar mogelijke oplossingen. Indien de contactpersoon niet kan bemiddelen, kan hij/zij iemand informatie verschaffen over andere wegen die openstaan om klachten te melden, in te dienen en/ of op te lossen.

De contactpersonen staan vermeld in de jaarkalender van de school en op de website.

De Achthoek hanteert het 'Protocol wet meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling' zoals dat is opgesteld door ASKO. Dit protocol is op te vragen bij de directie.

Klachten

Het kan gebeuren dat u het niet eens bent met de gang van zaken op onze school. Wij horen dit graag van u. Wij zijn een open organisatie die elke klacht serieus neemt. U kunt met uw klacht terecht bij de leerkracht van uw kind of bij de schoolleiding. U wordt dan uitgenodigd voor een gesprek, afhankelijk van de aard van de klacht en op het gesprek volgt een passende actie. Soms zal de regiomanager van de ASKO hierbij betrokken worden. In bijzondere gevallen wordt de klachtencommissie van de ASKO ingeschakeld. U kunt zich hier ook rechtstreeks toe wenden. Adressen staan in de jaarkalender en op de website.

Hoofdstuk 5: De kwaliteit van het onderwijs

Een basisschool zorgt ervoor dat er rekening wordt gehouden met verschillen tussen kinderen. De zorg voor de kwaliteit van het onderwijs en de leerlingenzorg zijn onlosmakelijk verbonden met elkaar en met een goede schoolorganisatie. In dit hoofdstuk beschrijven we onze visie in verhouding tot het kwaliteitsbeleid. We geven een praktische uitwerking aan de hand van projectonderwijs gekoppeld aan teamscholing. Daarna besteden we uitgebreid aandacht aan de leerlingenzorg en het Leerling Volg Systeem.

5.1 Kwaliteitsbeleid

De kwaliteit van het onderwijs heeft veel te maken met zaken als een goede schoolorganisatie. Een helder onderwijsconcept (OGO in ons geval) moet in een duidelijk schoolplan worden beschreven. Er moet beleid zijn op het bewaken van de kwaliteit van het onderwijs; en de bereidheid om te blijven vernieuwen. Leerkrachten vervullen in dit alles een centrale rol. Belangrijk is daarom dat er aandacht wordt besteed aan coachen en begeleiden van leerkrachten.

Het schoolplan

In verband met de kwaliteitszorg is het schoolplan een belangrijk document. Hierin wordt de eigen situatie in kaart gebracht en er wordt aangegeven hoe er wordt nagedacht over en gewerkt aan doelstellingen en prioriteiten binnen de school. Het schoolplan is dus een document bedoeld voor de school zelf en het wordt gebruikt als verantwoording naar de overheid. Het schoolplan wordt besproken in het team en ter goedkeuring voorgelegd aan de medezeggenschapsraad en het bestuur. Uiteindelijk zal het dan bekeken worden door de inspectie.

De kwaliteit van het onderwijs

De leerresultaten van de kinderen worden regelmatig bekeken, zoals die van lezen, taal en rekenen. In het team wordt vervolgens besproken welke schoolvakken en ontwikkelingsgebieden het volgend schooljaar extra aandacht verdienen, hoe en wanneer. Verder wordt tijdens verschillende overlegmomenten in de school de kwaliteit van het onderwijs geëvalueerd. Dat gebeurt meestal aan de hand van concrete onderwerpen.

Coachen en begeleiding

Een goede en open sfeer zoals die in het team heerst, levert energie op voor samenwerking en bevordert het leren van elkaar en is voorwaarde om open te kunnen staan voor nieuwe impulsen vanuit overheid, samenleving, ouders en kinderen. In het nascholingsplan, een onderdeel van het schoolplan wordt vastgelegd op welke onderdelen het team zich de komende jaren zal scholen, al dan niet in nauwe relatie met de schoolprojecten en thema's. Dit is één van de interne middelen die de school heeft om de kwaliteit te verbeteren. Andere middelen zijn begeleiding van leerkrachten door de intern begeleiders en door de directie die twee keer per jaar een klassenbezoek aflegt gekoppeld aan een functioneringsgesprek en POP-gesprek.

Daarnaast besteden we veel aandacht aan collegiale consultatie. Dat gebeurt in unitvergaderingen, maar vooral ook tijdens afstemmingsoverleg (bijv. alle leerkrachten van groep 3).

Thematisch onderwijs als kwaliteitsinstrument

Onze manier van werken met projecten en thema's is een goed voorbeeld van hoe wij kwaliteitszorg aanpakken. Enerzijds werkt het team aan de ontwikkeling van didactiek en leerdoelen in de verschillende klassen, anderzijds wordt er door middel van scholing, ondersteuning en coaching gewerkt aan de ontwikkeling van het team. Dat gaat als volgt.

Vorbereiding

Leerkrachten bereiden zich individueel en in groepjes voor op het onderwerp van een project. Dat doen ze met een aantal groepen samen, ondersteund door ervaren OGO-leerkrachten in werkvergaderingen. Tijdens deze fase in de voorbereiding is er sprake van een vorm van leerkrachtenschooling waarbij leerkrachten zich verdiepen in de vele facetten van een bepaald onderwerp, zich op de hoogte stellen van onderwijsmogelijkheden, kijken naar de mogelijkheden van ondersteuning daarbij, zich afvragen welke vak- en vormingsgebieden aan bod kunnen komen en op welke manier.

Organisatie

Thematisch onderwijs vergt een goede organisatie. Er wordt vanuit gegaan dat tijdens het thema onverwachte dingen kunnen gebeuren (inbreng van kinderen of een actuele gebeurtenis) waarop de leerkracht inspeelt zonder de einddoelen uit het oog te verliezen. Daarom wordt daar bij de voorbereiding - een stap-voor-stap uitgewerkte projectplanning per week en/of per dag - altijd rekening mee gehouden. Daarnaast moet het aanbod van de verschillende vak- en vormingsgebieden in het oog worden gehouden. Ouderhulp moet worden georganiseerd, materialen bij elkaar gezocht en inbouwen van een goede verslaglegging.

Planning en evaluatie

Iedere leerkracht maakt een themaplanning voor het hele project. Dan volgt de planning per dag of per aantal dagen in het logboek. Hierin worden per dag de activiteiten in de klas voorbereid, eventueel gekoppeld aan de evaluatie van de dag ervoor. Er is ruimte voor eigen inbreng en evaluatie door de kinderen voor bijstelling van de planning. In het kinderdagboek tenslotte, moet in grote lijnen worden bijgehouden aan welke activiteiten de verschillende kinderen hebben deelgenomen en hoe dat verliep. Door middel van verslaglegging in verschillende documenten kan het project tenslotte geëvalueerd worden en bekijkt men of de doelen zijn bereikt. Het geheel wordt uiteindelijk besproken in een gezamenlijke vergadering.

De meerwaarde van thematisch onderwijs

Die meerwaarde vinden we enerzijds in de voorbereiding waarbij de leerkracht zich verdiept in bepaalde onderwerpen en onderzoekt wat de didactische en onderwijskundige aspecten ervan kunnen zijn; anderzijds kijkt een leerkracht intensiever en vanuit een wat gevarieerdere optiek naar kinderen. Door niet alleen rekenen, schrijven, aardrijkskunde vanuit een boekje aan te bieden en geschiedenis en biologie vanaf werkbladen te doen, kan een kind meerdere kanten van zichzelf ontplooiën en dus laten zien. Leerkrachten die op deze manier werken leren ook steeds met een frisse blik naar kinderen te kijken. Dit alles levert een meerwaarde op wat betreft de inhoud en de manier van onderwijs geven.

5.2 Zorgbreedte als teamactiviteit en samenhangend kwaliteitsbeleid

De afgelopen jaren hebben wij als school geïnvesteerd in zorg op maat en adaptief onderwijs. Dat betekent rekening houden met individuele verschillen tussen kinderen. Dat past prima in ons onderwijsconcept. Maar ook de samenwerking met het speciaal onderwijs werd geïntensiveerd.

Het leerlingvolgsysteem

Zorg voor leerlingen is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van scholen binnen een samenwerkingsverband geworden. De overheidsmaatregel 'Weer Samen Naar School' houdt in dat kinderen met een speciale leerbehoefte een plek binnen de basisschool moeten kunnen hebben. Voor zover dit binnen onze schoolorganisatie in te passen is, kunnen kinderen binnen onze school hun eigen leerroute volgen. We zorgen daarbij voor de juiste ondersteuning, onder andere door gebruik te maken van speciale remediërende leerpakketten. Ook maken we gebruik van ondersteuning van buitenaf. Bijvoorbeeld begeleiding vanuit het speciaal onderwijs. Ieder kind krijgt zo de kans onze school te doorlopen en zijn eigen top te bereiken. Niet langer heeft iedere leerkracht zelf zijn of haar eigen 'winkel', zoals dat vroeger het geval was op de oude

lagere school, en lost zelf de problemen op. De zorg voor leerlingen binnen de school is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van alle leerkrachten.

Uitgangspunt is dat kinderen een ononderbroken ontwikkeling binnen de basisschool moeten kunnen doormaken. Om die ontwikkeling te kunnen volgen is op onze school een leerling volg systeem ingevoerd, waarin de kinderen vanaf de eerste schooldag tot het verlaten van de school gevolgd worden. Via de leerkrachten worden ouders/verzorgers op de hoogte gehouden van wijzigingen, maar zij kunnen ook zelf aangeven het leerlingvolgsysteem in te zien.

Toetsen en andere observatie-instrumenten

We toetsen op school vanaf groep 3 structureel volgens een vastgestelde toetskalender. Er wordt gebruik gemaakt van CITO-toetsen voor rekenen/wiskunde, spelling, begripdend lezen en de CITO-schoolverlaters-toets. Deze toetsen vormen een belangrijk deel van het leerlingvolgsysteem. Ze geven een nauwkeurig beeld van hoe de leerlingen op de verschillende gebieden scoren ten opzichte van het landelijk gemiddelde en hoe hun persoonlijke ontwikkeling verloopt.

Daarnaast wordt er gebruik gemaakt van toetsen die in de verschillende methodes staan, de zogenaamde methodegebonden toetsen. En om het technisch leesniveau te kunnen bekijken, maken we gebruik van de AVI-toetsen. Soms lijkt het onderwijs op een voortdurende wedloop rond cijfers en toetsscores. Graag wijzen wij erop dat lang niet alle resultaten van ons onderwijs direct meetbaar en vergelijkbaar zijn. Daarom willen we tevens gebruik maken van een observatie-instrument dat binnen het OGO-concept is ontwikkeld:

"Handelingsgericht Observeren".

Dat betekent dat gedrag van kinderen niet meteen geïnterpreteerd wordt, maar bekeken in de context van de situatie. Een belangrijk hulpmiddel daarbij is het kinderdagboek. Daarin moeten die ontwikkelingsgebieden van kinderen beschreven worden die niet door de gangbare toetsen kunnen worden "gemeten". Zo zijn zelfstandigheid, zelfkennis en eigenschappen als flexibiliteit en creativiteit en gedrag- en houdingaspecten, respect voor de ander en zorg voor de omgeving moeilijk in cijfers uit te drukken. Op de Achthoek hechten we juist grote waarde aan deze en andere pedagogische doelstellingen van ons onderwijs.

Om te weten welk effect het onderwijs op de Achthoek heeft op kinderen, houden we contact met de voortgezet onderwijs scholen waar onze ex-leerlingen zich bevinden.

Zorg voor leerlingen is zorg voor kwaliteit

Op de Achthoek stemmen we ons onderwijs zoveel mogelijk af op de ontwikkeling van een kind. De leerkracht richt het onderwijs zo in dat kinderen kennis en leerervaringen op kunnen doen. Door observaties en toetsen kan in een vroegtijdig stadium ontdekt worden of er sprake is van leer- of gedragsproblemen of een achterstand. Ook hoogbegaafdheid kan op deze manier eerder ontdekt worden. Op de Achthoek vinden wij het belangrijk dat er voor deze kinderen speciale aandacht is.

Ook willen we er rekening mee houden dat bepaalde ontwikkelingen in de privé-omgeving van het kind invloed kunnen uitoefenen op gedrag of leercapaciteiten zoals een verhuizing, een scheiding van ouders, langdurig verzuim en ziekte. Wij proberen het kind de aandacht te geven die het nodig heeft en contact te onderhouden met de ouders/verzorgers.

Een voorwaarde voor zorgverbreding is vergroting van de deskundigheid van leraren en hun vaardigheden. Ieder schooljaar vindt dan ook interne- en externe scholing van leerkrachten plaats. Op de Achthoek vinden een aantal keren per jaar klassenbezoeken door de schoolleiding of interne begeleiders plaats.

Centraal staat daarbij vooral het verkrijgen van zinvolle feedback op ons handelen. Al deze samenhangende activiteiten, die we het systeem van interne begeleiding noemen, zijn gericht op (het verbeteren van) het signaleren en analyseren van en het hulp bieden bij onderwijsleerproblemen.

Het zorgteam

Bij de realisatie van de zorgverbreding hebben bepaalde teamleden de taak om dit goed te laten verlopen. Deze interne begeleiders (IB-ers) vormen samen met de orthopedagoog en zorgteamleider het zorgteam. Zij zijn hiervoor vrijgesteld van lesgevende taken. Zij coördineren de zorg voor leerlingen in nauw overleg met de leerkrachten. Zij komen wekelijks in de groepen en bieden ondersteuning aan leerkrachten en kinderen. De directie heeft daarnaast een vast overlegmoment met de IB-ers en wordt zo op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen in de groepen. Een aantal keren per jaar wordt er een groeps en leerlingbespreking gepland. Deze worden door de interne begeleiders voorbereid en systematisch uitgevoerd. Contacten met ouders zijn hierbij een geïntegreerd onderdeel van onze schoolorganisatie. Er is hierbij altijd sprake van verslaglegging. Op onze school krijgen kinderen die tijdelijk of structureel niet op eigen kracht verder kunnen ondersteuning in hun leerproces. Deze ondersteuning krijgen ze van de eigen leerkracht en/of een leerkracht uit het zorgteam. Als verder onderzoek nodig is verzorgen wij op school zelf de pedagogisch-didactische onderzoeken. De schoolbegeleidingsdienst wordt ingeschakeld als er verder diepgaand onderzoek nodig is.

Schoolbegeleidingsdienst

Elke basisschool ontvangt een budget dat is gebaseerd op het leerlingenaantal en is vrij om te bepalen hoe dat budget wordt ingezet.

De begeleidingsdienstmedewerk(st)er waar u als ouder eventueel mee te maken krijgt voert voor de Achthoek speciale onderzoeken uit. Deze geeft adviezen aan leerkrachten en ouders voor een bijzondere aanpak en adviseert het zorgplatform over specifieke problemen van een kind. Bovendien vormt de medewerker van de Schoolbegeleidingsdienst de schakel tussen de school en de hulpverlening buiten de school. De inzet voor individuele kinderen vindt nooit plaats buiten de ouders of verzorgers om. Het contact tussen Schoolbegeleidingsdienst en ouders verloopt altijd via één van de interne begeleiders.

Het zorgplatform

Vanaf het schooljaar 2000-2001 kan de Achthoek ook een beroep doen op ondersteuning vanuit het speciaal onderwijs. Zo'n beroep wordt gedaan als er meer deskundigheid op een bepaald gebied vereist is. Het zorgplatform organiseert en coördineert de inzet van menskracht uit het speciaal onderwijs ten behoeve van het reguliere basisonderwijs. Deze inzet is bedoeld om het aantal verwijzingen naar het speciaal onderwijs te verminderen. Voor de Achthoek is een pedagogisch ambulant begeleider ofwel een collegiale consulent beschikbaar vanuit een school voor speciaal onderwijs in Amsterdam Oost ('Het Spectrum').

VIA Amsterdam

VIA staat voor Verwijzing, Indicatie en Advies. Een groot aantal organisaties in Amsterdam heeft afspraken met elkaar gemaakt over leerlingen die meer zorg nodig hebben dan de basisschool kan geven. De commissie is samengesteld uit schoolbesturen die in één samenwerkingsverband zitten. De commissie bestaat uit tenminste drie leden. Zij bepaalt op verzoek van ouders of plaatsing van een leerling op een speciale school voor basisonderwijs noodzakelijk is. Dat doet zij op grond van een mede door de basisschool aangeleverd onderwijskundig rapport, waarvan ouders altijd een afschrift ontvangen. In dat rapport staat beschreven wat de school allemaal heeft geprobeerd om de (leer)problemen van het kind te ondervangen. Ouders kunnen ook informatie aanleveren, die door de commissie in de besluitvorming moet worden betrokken.

De commissie kan echter meer doen. Zij kan advies uitbrengen over welke zorg individuele leerlingen moeten krijgen in de basisschool of in een bovenscholse voorziening. Ze kan toezien op de kwaliteitsontwikkeling van de zorgverbreding van het samenwerkingsverband (de samenwerkende scholen). Het aantal leerlingen dat vanuit de Achthoek jaarlijks wordt verwezen naar het speciaal basisonderwijs is bijzonder laag. Hooguit 1 à 2 per jaar op een leerlingenaantal van 750.

Ouders

Wij hechten veel waarde aan de betrokkenheid van ouders bij het kind en de school. Indien u het noodzakelijk vindt of u zich zorgen maakt over uw kind vinden wij het belangrijk dat u contact met de leerkracht opneemt. Samen kunnen we dan zoeken naar oplossingen. Continuïteit in de contacten met ouders vinden wij belangrijk en is ook een voorwaarde voor goed onderwijs. Verslaggeving hierover is voor ons een vereiste. Ouders en leerkrachten moeten over en weer geïnformeerd zijn over zaken die van belang zijn voor het onderwijs aan een kind.